

GAUTENGSE DEPARTEMENT VAN ONDERWYS
PROVINSIALE EKSAMEN
NOVEMBER 2019
GRAAD 10

REKENINGKUNDE
VRAESTEL 1

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 150

NASIENBEGINSELS:

1. Strafpunte vir vreemde items is slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen vreemde-item-strafpunte vir misplaaste items nie). Geen dubbelpenaliserings toegepas nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae vir daardie item verdien het.
3. Volpunte vir korrekte antwoord. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings wat voorsien is.
4. Indien 'n vooraansuiweringssyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie). Let wel: As syfers aangedui in memo vir komponente of bewerkings, dra hierdie nie die metodepunt van die finale antwoord ook nie.
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie voorsien is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar aangedui word, ken deelpunte toe om die kwaliteit van antwoorde van kandidate te differensieer.
7. Waar strafpunte toegepas word, kan die punte vir daardie afdeling van die vraag nie as 'n negatiewe syfer getoon word nie. Waar metodepunte toegeken word vir bewerking, moet die nasiener die redelikheid van die bewerking ondersoek voor die punt toegeken word.
8. 'Bewerking' beteken kontroleer bewerking. 'Een deel korrek' beteken bewerking en een deel korrek. Let wel: kontroleer bewerking moet +, -, x, ÷, wees of per memo.
9. 'Een deel korrek' beteken bewerking en een deel korrek. Waar metodepunte toegeken word vir een deel korrek, moet die nasiener die redelikheid van die antwoord ondersoek en ten minste een deel korrek, voor die punt toegeken word. As 'n syfer 'n metodepunt verdien het word dit beskou 'een deel korrek'.
10. In bewerkings, moet nie punte toeken vir bewerking as teller en noemer omgeruil is nie – hierdie is ook van toepassing op verhoudings.
11. Met die toekenning van metodepunte, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige item wat foutief is nie, ten minste gedeeltelik. Dui aan met 'n .
12. Wees bedag daarop dat party kandidate geldige alternatiewe buite die memorandum verskaf.
13. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding.

6 bladsye

VRAAG 1**1.1 AARP BEGINSELS**

1.1.1	F	✓
1.1.2	E	✓
1.1.3	D	✓
1.1.4	A	✓
1.1.5	C	✓

5

1.2 REKENINGKUNDIGE VERGELYKING

	ALGEMENE GROOTBOEK		BEDRAG R	VERGELYKING		
	Rekening Gedebiteer	Rekening Gekrediteer		B	E	L
Vb.	Onttrekkings	Handelsvoorraad	500	-	-	0
1.2.1	Krediteurekontrole ✓	Bank✓	3 000	- ✓	0	- ✓
1.2.2	Debiteure-afslag ✓	Debiteure- kontrole✓	1 050✓✓	- ✓	- ✓	0
	Handelsvoorraad ✓	Koste van verkope ✓	700✓	+ ✓	+ ✓	0
1.2.3	Handels- voorraad ✓	Bank ✓	19 995 ✓✓	+ ✓ - ✓	0	0
1.2.4	Krediteure- kontrole ✓	Rente op agterstallige rekening ✓ of Rente uitgawe of Rente betaal	25	0	- ✓	+ ✓

25

TOTALE PUNTE**30**

VRAAG 2

RAV VERSPREIDERS

INKOMSTESTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 28 FEBRUARIE 2019		
Verkope (875 000✓ – 13 000✓)	een deel korrek	862 000☑*
Koste van verkope		(400 000) ✓
Bruto wins	berekening	462 000☑*
5		
Ander inkomste	berekening	49 280☑
Kommissie-inkomste (8 400✓ + 4 000✓)		12 400☑*
Huurinkomste (37 100 ✓ – 3 100✓✓✓)		34 000☑*
Korting ontvang		880✓
Oninbare skulde verhaal / ingevorder✓		2 000✓✓
Bruto bedryfsinkomste	berekening	511 280☑
14		
Bedryfsuitgawes	berekening	(183 223) ☑
Lone		20 300
Salarisse		95 250
Water en elektrisiteit		11 700
Diverse uitgawes		3 570
Korting toegestaan (800✓ – 40✓)		760☑*
Versekering (9 800 ✓ – 720✓)		9 080☑*
Bankkoste (1 210✓ + 183✓)		1 393☑*
Oninbare skulde (2 300✓ + 720✓)		3 020☑*
Telefoon (12 560✓ + 1 450✓)		14 010☑*
Skryfbehoeftes (10 800✓ – 460✓)		10 340☑*
Donasies		800✓✓
Handelsvoorraadtekort (16 500✓ – 800☑ – 15 500✓)	Sien donasies	200☑*
Waardevermindering (11 600✓ + 1 200✓) of (5 800 + 7 000)		12 800☑*
Bedryfswins	berekening	328 057☑
29		
Rente-inkomste		480✓
Wins voor rente uitgawe	berekening	328 537☑
Rente-uitgawe (235 000 ✓ + 85 000✓ - 270 000✓)		(50 000)☑*
Netto wins vir die jaar	berekening	278 537☑
7		

☑* bewerking een deel korrek

TOTALE PUNTE

55

VRAAG 3**3.1 BEGRIPPE: Dui aan WAAR of ONWAAR**

3.1.1	3.1.2	3.1.3	
Waar✓	Onwaar✓	Onwaar ✓	
			3

3.2 NOTAS TOT DIE BALANSSTAAT:**3.2.1 VOORRAAD**

Handelsvoorraad (105 000✓ – 2 000✓)	103 000✓	
Verbruiksgoedere voorhande	900✓	
	103 900	4

3.2.2 HANDELS EN ANDER ONTVANGBARES

Debiteurekontrole (80 500 ✓+ 500✓)	81 000✓	
Vooruitbetaalde Uitgawes	950✓	
Opgelope Inkomste	8 700✓	
	90 650	5

3.2.3 EIENAARSELANG

Saldo begin van die jaar	1 036 470☑	
Netto wins vir die jaar	774 300✓	
Byvoegings gedurende die jaar	100 000✓	
Onttrekkings (33 870✓ + 2 000✓)	(35 870) ✓	
	1 874 900✓	7

3.2.4 HANDELS- EN ANDER BETAALBARES

Krediteurekontrole	55 000✓	
Vooruitontvange Inkomste	20 400✓	
Opgelope Uitgawes	5 500✓	
SAID (LBS)	4 600✓	
	85 500☑	5

3.2.5 **BALANSSTAAT OP 30 SEPTEMBER 2019**

BATES	Nota	R
NIE-BEDRYFSBATES		2 582 350
Vaste bates		1 933 000
Vaste Deposito		649 350
BEDRYFSBATES		208 050☑
Handels en ander ontvangbares		90 650☑
Vorraad		103 900☑
Kontant en kontant ekwivalente (8 500✓ + 5 000✓)		13 500☑
TOTALE BATES		2 790 400☑
EKWITEIT EN LASTE		
EIENAARSBELANG		1 874 900
Kapitaal		1 874 900☑
Nie-bedryfslaste		100 000
Lening (120 000✓ - 20 000✓)		100 000☑
BEDRYFSLASTE		815 500☑
Handels en ander betaalbares		85 500☑
Huidige deel van lening		20 000✓
Oortrokke bank		710 000✓
TOTALE EKWITEIT EN LASTE		2 790 400☑

16

TOTALE PUNTE

40

VRAAG 4

- 4.1
- Bereken verkope as die onderneming 'n winsopslag van 50% op kosprys gebruik.**

$$600\,000 \times \frac{100}{150} = 900\,000 \checkmark \checkmark$$

2

- 4.2
- Bereken die opbrengs op gemiddelde eienaarsbelang.**

$$\frac{130\,000 \checkmark}{\frac{1}{2} \checkmark (271\,430 \checkmark + 180\,000 \checkmark)} \times \frac{100}{1}$$

$$= 57.6\% \checkmark$$

Behoort die eenaar tevrede te wees met die opbrengs? Gee 'n rede vir jou antwoord.

Ja, dit is baie meer as ander beleggings soos die Vaste Deposito 10% ✓

6

- 4.3
- Bereken die bedryfskapitaalverhouding vir 2019.**

$$54\,070 \checkmark + 34\,700 \checkmark + 1650 \checkmark : 26\,654 \checkmark$$

$$90\,420 : 26\,654$$

$$3.4 : 1 \checkmark$$

5

- 4.4
- Bereken die vuurproefverhouding vir 2019.**

$$\frac{(90\,420 - 54\,070)}{34\,700 \checkmark + 1\,650 \checkmark} : 26\,654 \checkmark$$

$$36\,350 : 26\,654$$

$$1.4 : 1 \checkmark$$

4

- 4.5
- Bereken die solvensieverhouding op 30 Junie 2019.**

$$222\,664 \checkmark + 45\,000 \checkmark + 54\,070 \checkmark + 34\,700 \checkmark + 1\,650 \checkmark : 60\,000 \checkmark + 26\,654 \checkmark$$

$$358\,084 : 86\,654$$

$$4.1 : 1 \checkmark$$

8

Een deel korrek

TOTALE PUNTE

25